

Imnul național al României

Deșteaptă-te, române!

de Andrei Mureșanu

Deșteaptă-te, române, din somnul cel de moarte,
În care te-adânciră barbarii de tirani!
Acum ori niciodată croiește-ți altă soarte,
La care să se-nchine și cruzii tăi dușmani!

Acum ori niciodată să dăm dovezi la lume
Că-n aste mâni mai curge un sânge de roman,
Și că-n a noastre piepturi păstrăm cu fală-un nume
Triumfător în lupte, un nume de Traian!

Priviți, mărețe umbre, Mihai, Ștefan, Corvine,
Româna națiune, ai voștri strănepoți,
Cu brațele armate, cu focul vostru-n vine,
„Viață-n libertate ori moarte!” strigă toți.

Preoți, cu crucea-n frunte! căci oastea e creștină,
Deviza-i libertate și scopul ei preasfânt.
Murim mai bine-n luptă, cu glorie deplină,
Decât să fim sclavi iarăși în vechiul nost' pământ!

1 BUN RĂMAS, VACANȚĂ! BUN GĂSIT, ȘCOALĂ!

9

2 POVEȘTILE PĂMÂNTULUI

11

C OMPETENȚE

	<i>Spiridușul cel bun al cărții</i> , după Ada Teodorescu.....	12
	Ascultăm și comunicăm	15
1.1. 1.4. 2.2. 3.1.	<i>Povestea pământului și a muncii</i>	16
	<i>Cu nasul în carte</i> , după Nina Cassian	18
3.2. 3.6. 4.1. 4.4.	Așezarea textului în pagina caietului.....	19
	Jurnalul de lectură	20
4.5.	Cum se organizează un portofoliu	21
	Recapitulare	22
	Evaluare	23
	Exersăm, corectăm, progresăm	24

3 CĂLĂTORIE PE UN NOR

25

C OMPETENȚE

	<i>Furtuna</i> , după Ruth Stiles Gannett.....	26
	<i>Țara lui Vreau-și-primesc</i> , după André Maurois	28
1.1. 1.4. 2.2. 2.5.	Personajele textului	30
3.1. 3.2. 3.3. 3.6.	<i>O vizită la Cumuleta</i> , după George Ricus	31
	Semnele de punctuație	33
	Ascultăm și comunicăm	34
4.1. 4.4.	Scrierea textului în care se prezintă o întâmplare imaginată	35
	Recapitulare	38
	Evaluare.....	40
	Exersăm, corectăm, progresăm	42

4 DIN LUMEA REALĂ, ÎN LUMEA TEXTULUI

43

C OMPETENȚE

	<i>Ruxi</i> , după Matthew Lipman	44
	Povestirea orală a unor întâmplări trăite	46
	Povestirea orală a unor întâmplări auzite sau văzute.....	46
1.1. 1.2. 2.2. 3.1.	Scrierea textului în care se prezintă o întâmplare trăită	47
3.2. 3.6. 4.3. 4.4.	<i>Cocoș de munte fotografiat</i> , după Ionel Pop	48
	Povestirea orală a unei întâmplări citite.....	50
	Ascultăm și comunicăm	51
	<i>Perla de scoică</i>	52
	<i>Casa lui Tomi</i> , după Adrian Oprescu	54
	Recapitulare	56
	Evaluare.....	58
	Exersăm, corectăm, progresăm	60

5 PLANTELE ȘI ANIMALELE AU POVEȘTEA LOR

61

C OMPETENȚE

	<i>Povestea florii-soarelui</i> , după Tudor Pamfile	62
	Textul nonliterar	64
	<i>Puiul de elefant</i> , după Rudyard Kipling	66
1.1. 1.4. 1.5. 2.5.	Ascultăm și comunicăm	68
3.1. 3.3. 3.6. 4.3.	Proiectul <i>Plante și animale, între real și imaginar</i>	69
4.4.	Recapitulare	70
	Evaluare	72
	Exersăm, corectăm, progresăm	74

6 SEMNELE NESCRISE ALE NATURII

75

C OMPETENȚE

	<i>Semnul de iarbă</i> , după Silvia Kerim	76
	Cuvântul – parte de vorbire. Substantivul	78
	Afișul	79
1.1. 1.3. 1.4. 2.4.	<i>Natura nu te iartă</i> , după Passionaria Stoicescu	80
3.1. 3.4. 3.5. 4.2.	Substantivul – numărul și genul	82
	Ascultăm și comunicăm	83
4.5.	Recapitulare	84
	Evaluare	85
	Exersăm, corectăm, progresăm	86

7 ÎN LUMEA SUNETELOR ȘI A CULORILOR

87

C OMPETENȚE

	<i>Fram, ursul polar</i> , după Cezar Petrescu	88
	Adjectivul	90
	Descrierea unui obiect. Descrierea unei activități	91
1.1. 1.3. 2.1. 3.1.	<i>Valea cu fluturi, cu păsări și cu flori</i> , după Fănuș Neagu	92
3.4. 3.5. 4.3.	Adjectivul – numărul și genul	94
	Descrierea unei persoane	95
	<i>Pietricica și caracatița</i> , după Henri Cornélus	96
	Scrierea unor instrucțiuni	98
	Ascultăm și comunicăm	99
	Recapitulare	100
	Evaluare	101
	Exersăm, corectăm, progresăm	102

8 ÎMPREUNĂ

103

C OMPETENȚE

	<i>Zăpada mieilor</i> , după Mircea Sântimbreau	104
	Pronumele	106
	Numărul pronumelui personal	107
1.3. 1.4. 2.1. 2.4.	Proiectul <i>APA</i>	108
3.3. 3.5. 4.2. 4.4.	Cum să creezi un fluturaș publicitar	109
	Ascultăm și comunicăm	110
4.5.	<i>Din greșeală</i> , după Lev Tolstoi	111
	Recapitulare	112
	Evaluare	113
	Exersăm, corectăm, progresăm	114

9 DESPRE INVENȚII**115****C OMPETENȚE**1.3. 1.4. 2.2. 2.3.
3.1. 3.5. 4.2. 4.3.

<i>Max, Duc și nava cosmică</i> , după Walt Disney	116
Verbul	118
Invitația	119
Verbul. Numărul verbului	120
Ascultăm și comunicăm	121
E-mailul	122
<i>Aurel Vlaicu</i> , după Mihail Drumeș	123
Recapitulare	124
Evaluare	125
Exersăm, corectăm, progresăm	126

10 COMUNICAREA POLITICOASĂ ȘI RELAȚIILE CU CEILALȚI**127****C OMPETENȚE**1.4. 2.5. 3.1. 3.2.
3.3. 4.1. 4.4.

<i>Matilda</i> , după Roald Dahl	128
Cum adresăm o rugămintă sau o cerere	130
Ascultăm și comunicăm	131
<i>O întâmplare deosebită</i> , după Călin Gruia	132
Recapitulare	134
Evaluare	135
Exersăm, corectăm, progresăm	136

11 JOC ȘI PRIETENIE**137****C OMPETENȚE**1.2. 1.3. 1.4. 2.2.
3.2. 3.3. 3.5. 4.2.
4.4.

<i>Amintiri din copilărie (fragment)</i> , după Ion Creangă	138
Enunțul	140
Ascultăm și comunicăm	141
<i>Doi mari prieteni</i> , după Mihail Sadoveanu	142
Cartea poștală	143
<i>Aniversarea Gretei</i> , după Sandra Warren	144
Recapitulare	146
Evaluare	148
Exersăm, corectăm, progresăm	150

12 CURCUBEUL VACANȚEI**151****C OMPETENȚE**1.3. 2.2. 3.1. 3.4.
3.5. 4.2. 4.4. 4.5.

<i>Vacanța</i> , de Emilia Căldăraru	152
<i>James și piersica uriașă</i> , după Roald Dahl	154
Proiectul <i>Cartea-Curcubeu</i>	156
Evaluare finală	157
În lumea cărților	160

Competențe generale

1. Receptarea de mesaje orale în diverse contexte de comunicare
2. Exprimarea de mesaje orale în diverse situații de comunicare
3. Receptarea de mesaje scrise în diverse contexte de comunicare
4. Redactarea de mesaje în diverse situații de comunicare

Competențe specifice

- 1.1. Extragerea unor informații de detaliu dintr-un text informativ sau literar accesibil
- 1.2. Deducerea sensului unui cuvânt prin raportare la mesajul audiat în contexte de comunicare familiare
- 1.3. Sesizarea unor regularități ale limbii prin raportare la mesaje audiate
- 1.4. Manifestarea curiozității față de diverse tipuri de mesaje în contexte familiare
- 1.5. Manifestarea unei atitudini deschise față de comunicare în condițiile neînțelegerii mesajului audiat
- 2.1. Descrierea unui obiect/ unei ființe din universul apropiat pe baza unui plan simplu
- 2.2. Povestirea unei întâmplări cunoscute pe baza unui suport adecvat din partea profesorului
- 2.3. Prezentarea unei activități realizate individual sau în grup
- 2.4. Participarea la interacțiuni pentru găsirea de soluții la probleme
- 2.5. Adaptarea vorbirii la diferite situații de comunicare în funcție de partenerul de dialog
- 3.1. Extragerea unor informații de detaliu din texte informative sau literare
- 3.2. Formularea unui răspuns emoțional față de textul literar citit
- 3.3. Formularea unei păreri despre o povestire/personajele acesteia
- 3.4. Evaluarea conținutului unui text pentru a evidenția cuvinte-cheie și alte aspecte importante ale acestuia
- 3.5. Sesizarea unor regularități ale limbii pe baza textului citit
- 3.6. Aprecierea valorii cărților
- 4.1. Aplicarea regulilor de despărțire în silabe la capăt de rând, de ortografie și de punctuație în redactarea de text
- 4.2. Redactarea unor texte funcționale simple care conțin limbaj vizual și verbal
- 4.3. Realizarea unei scurte descrieri ale unor elemente din mediul apropiat pornind de la întrebări de sprijin
- 4.4. Povestirea pe scurt a unei întâmplări imaginate/ trăite
- 4.5. Manifestarea disponibilității pentru transmiterea în scris a unor idei

Bun rămas, vacanță!

Lucrează!

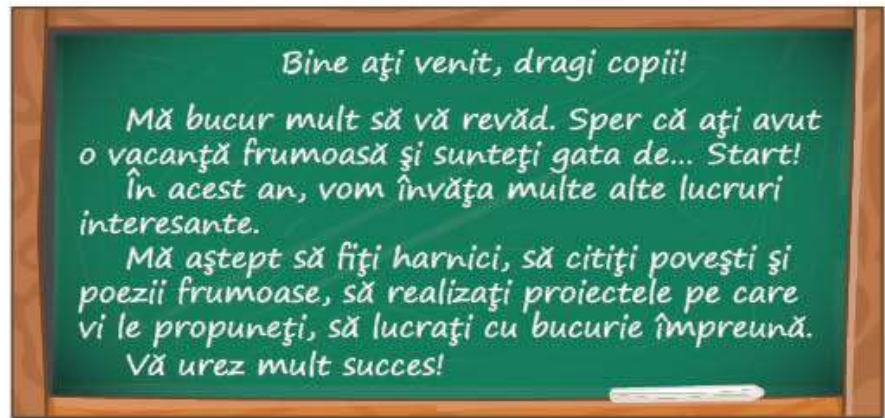
- 1 Care dintre imaginile de mai sus îți amintesc de vacanța ta? De ce?
- 2 Găsește o colegă sau un coleg care a vizitat locuri asemănătoare. Unul ascultă, celălalt povestește. Inversați rolurile. Ați trăit întâmplări asemănătoare?

Joc - În vacanță...

- Realizați, fiecare, un tabel asemănător celui alăturat.
- Adresați colegilor întrebări pentru a afla cine întrunește una dintre condițiile scrise.
- Scrieți în caseta respectivă numele colegului sau al colegei.
- Procedați în același mod pentru a completa toate casetele.
- Cel care a completat primul întregul tabel strigă **BINGO!**

A fost la munte.	A fost la mare.	A fost la bunici.	A fost în tabără.
A călătorit cu trenul.	A călătorit cu autocarul.	A călătorit cu avionul.	A călătorit cu autoturismul.
A fost la cinema.	A fost la bibliotecă.	A fost la muzeu.	A fost la teatru.
S-a plimbat cu bicicleta.	A sărit coarda.	S-a plimbat cu rolele.	A jucat șotronul.

Bun găsit, școală!

Observă!

- 1 Cine crezi că a scris mesajul de pe tablă? Ce așteptări are persoana care a scris mesajul?

Lucrează!

- 2 Ești unul dintre copiii din fotografie. Scrie un text format din 5 – 7 propoziții despre ceea ce dorești să faci în noul an școlar.

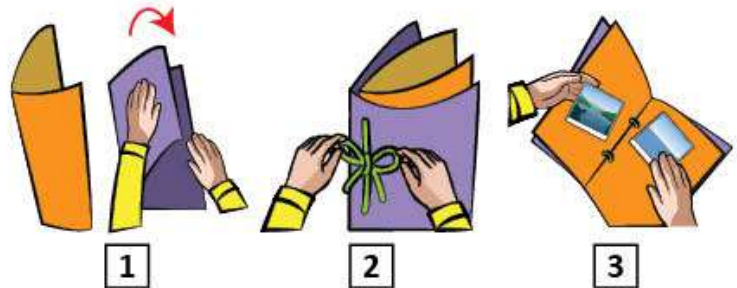
Atelier de creație - Albumul clasei

- 3 **Lucrați în grup.** Realizați un album în care fiecare dintre voi va așeza o fotografie sau un desen din vacanță.

Materiale necesare: cartoane colorate, bandă adezivă sau lipici, sfoară, foarfece și perforator.

Instrucțiuni:

1. Îndoiiți cartoanele colorate.
2. Perforați-le, apoi legați-le cu o sfoară.
3. Așezați fotografiile sau desenele voastre în album, fiecare pe câte o pagină, apoi scrieți un enunț prin care să explicați ce reprezintă acestea.

- 4 **Lucrați în perechi.**

a) Citiți poezia *Toamna* creată de copii ca voi.

Uite, rândunici, cocoare
Trec în zbor spre țări cu soare!
Aripi mari și aripioare
Zboară neîncetat.

Uite și școlari, spre școală
Trec voioși cântând!
Ca și ei și noi vom merge
Uite așa, în rând.

- b) Scrieți o poezie de două strofe cu titlul *Toamna*, în care fiecare strofă să aibă patru versuri. Afișați poezia la *Colțul cititorului* din clasa voastră.

Toamna

autorii

POVEȘTILE PĂMÂNTULUI

Atunci când citești e... ca și cum te-ai plimba printr-o poveste, iar poveștile sunt un fel de țări străine, locuite de ființe pe care nu le întâlnești zilnic, pe stradă.

Pornește în călătorie și vei afla cum să scrii în jurnalul de lectură despre ce-ai văzut și ce-ai auzit pe unde ai umblat, cu cine te-ai întâlnit, ce ți-a plăcut...

E important să știi cum să așezi în pagină ceea ce scrii! Și, pe măsură ce călătorești, îți poți strânge lucrările într-un portofoliu.

Despre toate acestea, vei afla în paginile care urmează.

Spiridușul cel bun al cărții

după Ada Teodorescu

Înainte de a începe să vă povestesc întâmplările de necrezut prin care am trecut, dați-mi voie să mă prezint. Mă numesc **Spiridușul** cel bun al cărții. Locuința mea este, după cum cred că ați și bănuțit, într-o carte de povești. Stau ascuns acolo, între file, și aștept. Văd pe fețele voastre o întrebare și cred că am și ghicit-o.

Grija mea cea mai mare, de la care un Spiriduș nu are voie să se abată, este ca nu cumva cuvintele să se adune în așa fel încât să dea înțelesuri greșite. Tot eu, Spiridușul, sunt cel care, mai ales noaptea, vine în somnul copiilor să le amintească poveștile citite seara de părinții ori de bunicii lor.

Aici însă, în somn, e mai greu decât în carte. Și o să vedeți de ce. În carte mă ajută, cel mai mult și mai mult, scriitorul. El încearcă să povestească totul cât mai clar, pentru ca povestea să fie și frumoasă, dar și plină de învățăminte. Și cum scriitorii îi iubesc pe copii, niciodată vreunul dintre ei n-o să-i învețe ceva rău. De acest lucru, nu duc grijă. Cel mult, mă necăjesc cu vreun copil mai neatent ori mai zburdalnic, care nu vrea să lase ca înțelesul poveștii să-i lumineze fruntea prinsă în zulufi aurii.

Am mari necazuri însă cu Spiridușul din vis. El, Spiridușul cel rău, vrea să-i pedepsească pe copiii neascultători. Le schimbă în vis personajele, le face mai mari și mai **haine** decât le-au inventat scriitorii și le pune să-i urmărească și să-i sperie, drept pedeapsă pentru **poznele** de peste zi.

Eu sunt un spiriduș bun. Și, deși locuiesc într-o minunată carte de povești și mă consider fericit pentru asta, nu am o clipă de liniște.

Întâi și întâi, pentru că băiețelul în cartea căruia stau nu are pic de astâmpăr. Tocmai când bunica ori mama îi citește mai **cu sârg** din carte, vrea ceai, vrea biscuiți.

După ce ascultă povestea, el vrea să afle tot felul de răspunsuri la întrebări care mai de care mai surprinzătoare:

– De ce a bătut moșul cocoșul și cocoșul, dacă tot l-a pedepsit degeaba, de ce s-a mai întors cu punguța cu bani?

– De ce s-a împrietenit Harap-Alb cu Spânul, că doar știa că e om rău, și dacă tot l-a luat slugă, de ce calul lui, care era năzdrăvan și l-a scos din atâtea greutăți, nu l-a sfătuit să nu intre în fântână?

– De ce a trebuit capra să cânte iezilor ca s-o recunoască? Doar casa avea ferestre și era suficient ca ea să se arate la una dintre ele, ca iezii să o vadă și să-i deschidă ușa!

Unui asemenea copil, e greu să-i răspunzi la toate întrebările. Mă ajutați voi, prieteni?

Vocabular

haine – rele la inimă, fără milă

pozne – năzbâții, glume

cu sârg – cu trageră de inimă

Scriere corectă

• Spiridușul cel rău vrea **să-i** pedepsească pe copiii neascultători. (**să îi**)

• Scriitorul îi iubește pe cititorii **săi**. (**lui**)

Descoperă textul!

- 1 Caută în text informații și formulează răspunsuri la întrebări.
- Unde locuiește Spiridușul cel bun?
 - a) în visul copiilor
 - b) într-o carte de povești
 - c) într-o fântână
 - d) într-o casă
 - Cine îi provoacă necazuri Spiridușului celui bun?
 - a) copiii neascultători
 - b) copiii neatenți
 - c) Spiridușul cel rău
 - d) scriitorul
 - Ce grijă are Spiridușul cel bun?
 - De ce vine Spiridușul în somnul copiilor?

Spiridușul cel bun ca nu cumva cuvintele Spiridușul vine să le amintească
 - De ce încearcă scriitorul să povestească totul cât mai clar într-o carte?
- 2 Transcrie fiecare afirmație însoțită de explicația corectă din text.
- a) Spiridușului îi este mai ușor când este în carte decât în visul copiilor,
 - pentru că părinții le citesc copiilor poveștile
 - pentru că îl ajută scriitorul
 - b) Scriitorii nu o să îi învețe niciodată ceva rău pe copii,
 - pentru că îi iubesc pe aceștia
 - pentru ca povestea să fie și frumoasă, dar și plină de învățăminte
- 3 Formulează răspunsuri la întrebările următoare.
- a) Cum îi pedepsește Spiridușul cel rău pe copii, pentru poznele de peste zi? Scrie două moduri în care procedează el.
 - b) De ce Spiridușul cel bun nu are o clipă de liniște, deși locuiește într-o minunată carte de povești? Scrie două motive.
- 4 Exprimă-ți părerea, bazându-te pe informații din text.
- a) Spiridușul cel bun stă ascuns între filele cărții de povești și așteaptă. Ce crezi că așteaptă?
 - b) Care momente te-au făcut să reacționezi așa cum sugerează imaginile de mai jos? Motivează.

Atelier de creație - Fel de fel de întrebări și răspunsuri

- 6 a) Scrie întrebarea pe care ai adresa-o spiridușului din cartea ta de povești. Semnează-te.
 b) Pune foaia într-o cutie, împreună cu ceilalți colegi.
 c) Extrage din cutie o altă foaie și răspunde în scris la întrebare. Dă foaia celui căruia îi aparține.

Folosește-ți cunoștințele!

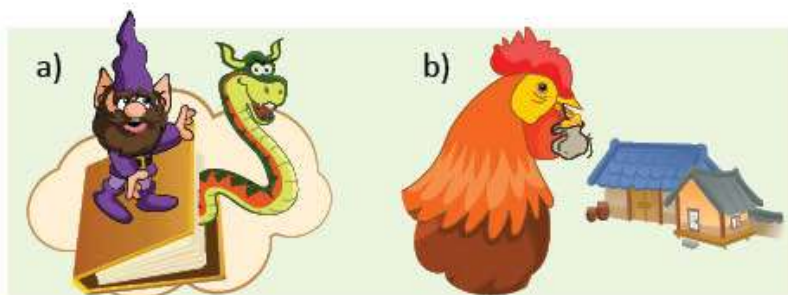
- Răspunde la întrebări.
 - Cum se numește autorul textului *Spiridușul cel bun al cărții?*
 - Ce legătură ai descoperit că există între text și titlul acestuia?
- Citește din text:
 - enunțul din care afli cine are grijă de cuvintele din cărțile de povești;
 - fragmente corespunzătoare ilustrațiilor din dreapta.

IMPORTANT

În realizarea ilustrațiilor se ține seama de:

- vârsta și alte însușiri ale personajelor prezentate în text;
- vestimentația adecvată timpului când se petrec întâmplările prezentate;
- detalii despre locul unde se petrec întâmplările.

Lucrează!

- Discută cu un coleg sau o colegă:
 - Spiridușul cel rău* a modificat copertele de mai jos. Cum ai putea corecta ce a modificat el, astfel încât copertele să ilustreze conținutul cărților?

b) Alege din biblioteca clasei o carte cu povești ilustrate. Tu descrii o ilustrație, iar colegul sau colega ta recunoaște povestea și spune titlul ei. Schimbați rolurile.

- Observă ilustrația textului *Spiridușul cel bun al cărții*. Este potrivită pentru acest text? Motivează răspunsul.

Atelier de creație - Galeria personajelor fantastice

- Lucați în perechi.** Realizați, prin desen sau colaj, un personaj în care să îmbinați elemente și însușiri specifice mai multor personaje cunoscute de voi. Alegeți un nume potrivit pentru acesta. Prezentați colegilor lucrarea, apoi expuneți-o la *Colțul cititorului*.

Joc - Povești încurcate

- Formați grupuri de câte 5 colegi. Alegeți o poveste cunoscută de toți membrii grupului. Pornind de la o secvență a poveștii, realizați un scurt text în care personaje din alte povești intervin și modifică desfășurarea evenimentelor.
- Prezentați în fața clasei scenariul imaginat de voi, interpretând fiecare câte un personaj.

ASCULTĂM ȘI COMUNICĂM

▶ Ascultă povestea *Pescarul și delfinii*, după Gheorghe Onea, din manualul digital.

Lucrează!

1 Stabilește ordinea în care au loc întâmplările ilustrate mai jos.

2 Completează spațiile punctate cu informații din textul audiat.

a) Într-o noapte cu lună plină, în năvodul pescarului s-a prins un

d) Pescarul a fost dus în Împărăția Tăcerii de către

b) Tatăl Delfinului de Aur era

e) Pescarul și-a recunoscut fiul așezat pe

c) Pescarul își luă fiul în barcă, la pescuit, deoarece

3 **Lucați în perechi.** Discutați despre modul cum ați ilustra povestea ascultată.

4 a) Privește, cu atenție, imaginile de mai jos. Pe fiecare coloană, acestea ilustrează **începutul**, **continuarea** și **sfârșitul** unor întâmplări.

b) **Lucați în grupuri de câte trei.** Realizați, oral, trei povestiri cu ajutorul ilustrațiilor. Fiecare dintre voi își alege o anumită culoare și povestește întâmplările din partea indicată de culoarea aleasă.

ÎNCEPUTUL

CONTINUAREA

SFÂRȘITUL

Povestea Pământului și a muncii

Se spune că mai întâi a fost făcut cerul cel fără de capăt, apoi Pământul cel înconjurat de ape și toate câte sunt într-însele, iar la urmă a apărut omul **hărăzit** să fie stăpân peste toate făpturile și vietățile pământului, apelor și văzduhului. După aceea, toate au aflat ce îndatoriri au.

Așa s-a rânduit, cerul să fie pentru respirarea oamenilor și a vietăților și loc de petrecere pentru zburătoare, iar plantele să tragă din el, prin frunze, hrană trebuincioasă.

Soarelui i s-a dat poruncă, prin razele sale de foc, să încălzească aerul, pământul și apele și să-și reverse lumina sa asupra tuturor făpturilor aflate sub bolta cerului.

Luna cea schimbătoare și stelele cele fără de număr au fost însărcinate ca ele să fie luminătoare noaptea, ca vietățile sălbatice și fricoase, ieșind din ascunsele lor vizuini, să-și poată afla hrana în vremea nopților.

Mărilor fără de fund și lin stătătoare și apelor celor curgătoare le-a fost hărăzit ca în ele să se adăpostească fel de fel de pești și vietăți, ca ele să stingă setea oamenilor și a vietăților și, pe urmă, ca **prisosul** apelor lor să se ridice în formă de abur în aer și, apoi, la vreme de trebuință să cadă pe pământ în formă de ploaie și omăt.

La urmă veni și Pământul ca să ia spre știință de îndatorirea lui și Creatorul i-a zis:

– Tu, negrule Pământ, să hrănești cu ierburile cele mirositoare și cu pomii cei roditori ce vor răsări și se vor hrăni din glia ta, toate vietățile, animalele și pe toți oamenii lumii!

Auzind Pământul această poruncă, s-a cutremurat de frică, după care i s-a schimbat neteda-ia față în munți și văi și a zis:

– Mă prind să hrănesc, să cresc și să adăpostesc toate ierburile, pomii, vietățile și dobitoacele lumii, dar nu mă prind să hrănesc **sumedenie** de oameni ce va fi cu vremea pe pământ. Nu mă prind să hrănesc pe om, fiindcă el, rânduit stăpân peste toate cele, nu va voi să mă lucreze și să mă îngrijească și așa **să-și agonisească** cele de trebuință, ci va aștepta ca toate să i le dau de-a gata, așa cum s-ar zice, mură în gură. De aceea, nu mă prind să-l hrănesc pe om. Poate vor să facă aceasta luminosul Soare, blânda Lună, strălucitoarele stele sau întinsele și nemărginitele mări.

(din *Legende populare românești*)

Descoperă textul!

- Transcrie, apoi completează pe linie, **A** dacă afirmațiile sunt adevărate sau **F**, dacă sunt false.
 - Se spune că mai întâi a fost făcut cerul. ____
 - Soarele a fost hărăzit să fie stăpân peste toate făpturile și vietățile pământului. ____
 - După cer, a fost făcut Pământul cel înconjurat de ape și toate câte sunt într-însele. ____
 - Luna a fost însărcinată să-și reverse lumina asupra tuturor făpturilor aflate sub bolta cerului. ____
 - Pământului i-a fost rânduit să hrănească toate vietățile, animalele și pe toți oamenii lumii. ____

Vocabular

- hărăzit** – destinat, sortit, rânduit
- prisosul** – ceea ce depășește necesarul, surplusul
- sumedenie** – mulțime, puzderie
- să-și agonisească** – să strângă

Scriere corectă

- Creatorul **i-a** zis Pământului să hrănească toate vietățile. (**a zis lui**)
- Pământul crede că omul o să **ia** cele de trebuință de-a gata. (**va lua**)

- 2 Completează spațiile punctate, selectând cuvintele potrivite din text, scrise pe nori.

cerul razele
 luna stelele
 mările pomii

*lin stătătoare
 cei roditori
 zburătoare
 de foc*

*cea schimbătoare
 cel fără de capăt
 cele fără de număr
 trebuincioase*

- 3 Formulează răspunsuri la întrebări.

- a) De ce au fost însărcinate Luna și stelele să fie luminătoarele nopților?
 b) De ce nu s-a angajat Pământul să-l hrănească pe om?

Lucrează!

- 4 Exprimă-ți părerea, folosind informații din text.

- a) Dacă aș fi un iepuraș, i-aș mulțumi Lunii, pentru că
 b) Dacă aș fi un pește, le-aș mulțumi apelor, pentru că
 c) Îi promit Pământului că, pentru

- 5 Ce fragment din text te-a surprins? Notează-ți impresiile urmând pașii de mai jos.

• Ce vei face?

Vei face *Jurnalul cu dublă intrare*.

• Când vei face?

Pe măsură ce vei citi un text.

• Cum vei face?

Vei împărți foaia de scris în două părți egale, separate printr-o linie verticală.

În partea stângă vei transcrie un fragment care ți-a atras atenția.

În partea dreaptă vei motiva alegerea făcută, vei scrie impresii.

• De ce vei face?

Ca să stabilești o legătură între întâmplările citite și cele trăite de tine.

Exemplu:

Fragmentul ales	Impresii
<i>Nu mă prind să hrănesc pe om, fiindcă el, rânduind stăpân peste toate, nu va voi să mă lucreze și să mă îngrijească și așa să-și agonisească cele de trebuință, ci va aștepta ca toate să i le dau de-a gata, așa cum s-ar zice, mură în gură.</i>	Am ales acest fragment pentru că M-a făcut să mă gândesc la Când l-am citit, am simțit Mi-a amintit de Sunt de acord cu / Nu sunt de acord cu Sunt nelămurit(ă) de

În coloana cu impresii, poți completa doar anumite enunțuri dintre cele date sau poți adăuga și alte comentarii prin care să îți motivezi alegerea făcută.

Joc - Schimburi

- Unii copii vor întruchipa elementele naturii descrise în textul *Povestea Pământului și a muncii: Soarele, Luna cu stelele, mările, Pământul*. Alți copii vor juca rolurile viețuitoarelor: **oamenii, animalele, plantele**.
- Jucați *Cereți și dăruți!* **Exemplu:** Oamenii vin spre Soare și îi cer căldură, Soarele dăruiește oamenilor ce au cerut, apoi le cere să-i vadă mai des afară (în parcuri, pe biciclete, la munte etc.).

Cu nasul în carte

după Nina Cassian

Cândva, într-o țară de foarte departe,
Trăia o domniță, cu nasul în carte.
Nimic nu vedea, n-auzea ce se întâmplă,
Citea **fără preget** cu un deget la tâmplă.

Și câte-un **mierloi**

Zicea: „Hai cu noi

În blânda pădure de cetini!”

Domnița tăcea,

Țâfnoasă și rea,

Și nu avea niciun prieten.

Treceau anotimpuri cu soare și ploaie,
Cu ierburi și flori, cu ninsori și pâraie.
Domnița, cu nasul în carte întruna,
Uita cum e soarele, roua și luna.

Și n-avu-ncotro:

Uită cum și ce

Bogată e viața cea vie.

Că soarele-i **O**

Și luna e **C**,

Atâta apucase să știe.

Domnița mândră era ca păunul:

„Mai multe ca mine nu știe niciunul!”

Și, nepăsătoare, cu nasul în carte,

De tot ce e-n jur era foarte departe.

Observă!

- Cum este așezat în pagină textul *Deșteaptă-te, române!* de Andrei Mureșanu, față de textul de mai sus?

Descoperă textul!

- Formulează răspunsuri la întrebări.
 - Unde trăia domnița?
 - De ce domnița nu vedea nimic și nu auzea ce se întâmplă în jur?

Venea câte-un miel,
Intra în castel,
Zicând:
„Hai, domniță, la stână,
Să vezi ciobănași,
Și **urdă**, și caș,
Și cea mai gustoasă smântână!”

„Mai lasă-mă, zău, cu prostiile tale!
La stână-oi veni când găsi-voi cu cale.
Acuma nu-mi pasă de oameni și miei.
Știu una și bună: să iau premiu-ntâi!”

Vocabular

fără preget – fără întrerupere, continuu

mierloi – o specie de pasăre

țâfnoasă – înfumurată, îngâmfată

urdă – produs lactat care se obține prin fierberea și închegarea zerului gras, rămas de la prepararea cașului sau de la alegerea untului

Scriere corectă

- Să vezi ciobănași, și urdă, și caș, și **cea** mai gustoasă smântână!
- Domnița nu va ști niciodată **ce-a** pierdut. (**ce a**)

IMPORTANT

Textul tipărit poate fi așezat în pagină pe una, două sau mai multe coloane. Lectura începe de la coloana din stânga.

- Ce voia domnița să obțină?
- La ce a renunțat pentru a-și atinge scopul?
- Ce animale o îndemneau pe domnița să admire lucrurile din jurul ei?

Jurnalul de lectură

 Citește, cu atenție, textul de mai jos.

Tocmai ai terminat de citit o poveste? Felicitări! Ia-ți repede ceva de scris, fiindcă pornim într-o călătorie și vom ține împreună jurnalul, ca să notăm în el ce-am văzut și ce-am auzit pe unde am umblat, cu cine ne-am întâlnit, ce ne-a plăcut și cine știe ce trăsniți ne mai trec prin minte.

Spun că-i o călătorie, pentru că atunci când citești e ca și cum te-ai plimba printr-o poveste, iar poveștile sunt un fel de țări străine, locuite de ființe pe care nu le întâlnești zilnic, pe stradă.

Ia-ți un răgaz și gândește-te la ceea ce ai citit.

(fragment din *Jurnalul de lectură*, după Vlad Zograf)

Observă!

1) Ce îți propune autorul să notezi în jurnalul de lectură?

Ascultă-i pe colegii tăi ca să afli dacă și ei au descoperit aceleași lucruri.

Lucrează!

2) Citește *Drepturile cititorului*. Scrie alte două drepturi propuse de tine.

3) Citește impresiile notate de un copil, membru al *Clubului cititorilor*, în jurnalul său de lectură. Discută cu o colegă sau un coleg despre **aspectele surprinse în pagina de jurnal** de mai jos.

Drepturile cititorului

- 1) Dreptul de a citi orice carte adecvată vârstei
- 2) Dreptul de a nu termina de citit cartea
- 3) Dreptul de a reciti
- 4) Dreptul de a citi oriunde
- 5) Dreptul de a răsfoi cărțile
- 6) Dreptul de a citi cu voce tare
- 7) Dreptul de a avea o părere despre cele citite

(după Daniel Pennac)

• Impresii despre carte (titlu, autor, coperte, ilustrații)	• Povestirea „ <i>Spiridușul cel bun al cărții</i> ” scrisă de Ada Teodorescu se regăsește în cartea „ <i>Întâmplări de neuitat</i> ”.
• Impresii despre personaje (care apar mai des, care plac sau nu)	• <i>Îmi place foarte mult Spiridușul cel bun.</i>
• Gânduri, întâmplări, fapte: – trăite de personaj – care îl emoționează pe cititor	• <i>El dorește ca somnul copiilor să nu fie tulburat de Spiridușul din vis. Apreciez dragostea lui față de copii.</i>
• Ce mi-am imaginat citind textul?	• <i>Dacă eu aș fi spiriduș, aș intra în somnul colegilor mei care nu prea au încredere în ei.</i>
• Ce aș vrea să mai aflu?	• <i>Aș vrea să mai citesc despre faptele Spiridușului din vis, cel care sperie copiii.</i>
• Cui aș recomanda cartea? De ce?	• <i>Recomand cartea unor copii cărora le este frică de anumite personaje din povești și nu mai citesc din acest motiv.</i>

4) Realizează și tu un jurnal de lectură. Poți folosi un caiet special în care să scrii însemnări și despre alte cărți.

Cum se organizează un portofoliu

Observă!

- 1 **Lucrați în perechi.** Citiți etapele și sugestiile de organizare a unui portofoliu.
 - Observați ilustrația. Cui aparține portofoliul?
 - Formulați câte o apreciere despre aspectul lui.

■ Ce vei face?

Un portofoliu.

■ Când vei face?

Pe măsură ce parcurgi unitățile de învățare.

■ Cum vei face?

- Vei colecta diferite lucrări realizate în cadrul activităților.
- Unele lucrări îți vor fi indicate de învățătoarea sau învățătorul tău.
- Unele lucrări vor fi indicate în manual, cu simbolul **PORTOFOLIU**.
- Alte lucrări sunt la alegerea ta.

■ De ce vei face?

Ca să observi:

- cum progresezi într-o anumită perioadă;
- care îți sunt realizările;
- ce mai ai de făcut.

■ Cum vei ști dacă ai reușit?

Portofoliul va fi evaluat de învățătoarea sau învățătorul tău.

Părinții sau alte persoane vor analiza și vor aprecia rezultatele activității tale.

SUGESTII PENTRU A REUȘI

- Ai nevoie de câteva materiale:
 - o mapă sau un dosar;
 - coli de scris albe și colorate;
 - un perforator;
 - un calendar pentru a însemna diferite date sau termene stabilite de învățătoarea sau învățătorul tău.
 - Scrie data când ai realizat fiecare lucrare.
 - Lucrările pot fi: jurnale de lectură, desene, ilustrații pentru texte, portrete, scrisori, schițe, poezii, povestiri create de tine, alte cărți/texte recomandate.
- Pe parcursul completării portofoliului, urmărește criteriile de **autoevaluare**:
- Am așezat în portofoliu lucrările cele mai interesante. DA/ NU
 - Am scris data pe fiecare lucrare. DA/ NU
 - Am completat portofoliul la timp. DA/ NU
 - Consider că am progresat. DA/ NU

Lucrează!

- 2 Ce este un portofoliu?
- 3 Ce conține un portofoliu?
- 4 Ai observat că în descrierea pașilor realizării unui portofoliu există etapa *De ce vei face*? Care este motivul existenței acestei etape?
- 5 Ți se pare că o anumită etapă e mai dificilă? Dacă da, motivează.
- 6 Crezi că vei găsi soluții pentru a reuși să îți organizezi propriul portofoliu? Împărtășește-le colegilor tăi!

Recapitulare

Lucrează!

1 Lucrați în perechi.

- a) Compuneți câte trei versuri pentru a continua fiecare dintre cele două poezii pe care le poți folosi ca numărători pentru jocuri.

Din Oceanul Pacific
A ieșit un pește mic
Și pe coada lui scria:
Ieși afară dumneata!

A ieșit și un căluț
.....

Caloiene, caloiene,
Mergi acum la tatăl tău
Ca să iei cheițele
Să deschizi porțițele!

Că, de când nu a plouat,
.....

- b) Recitați în fața clasei poeziile create, însoțind recitarea de mișcările specifice jocului.

2 Scrie cele două poezii obținute, despărțind cuvintele în silabe. **Exemplu:** Din O-cea-nul Pa-ci-fic...

OBSERV CUM SCRUI UN TEXT!

3 Observă imaginile de la exercițiul 4, pagina 15.

Scrie un text format din șapte propoziții, respectând ordinea întâmplărilor sugerate de imaginile din ultima coloană.

Lista mea de verificare

Am scris corect cuvintele?	DA/ NU
Am formulat propoziții clare?	DA/ NU
Am respectat regulile așezării textului în pagină?	DA/ NU
Am despărțit corect cuvintele, la capăt de rând?	DA/ NU

Atelier de creație - Natura, prietena mea!

PORTOFOLIUL

4 Ești unul dintre cei doi copii cercetători din imaginile de mai jos. Scrie ceea ce observi referitor la unul dintre mediile de viață ilustrate. Realizează un desen potrivit.

Natura, prietena mea!

Evaluare

2

 Citește, cu atenție, textul de mai jos.

Lumișul din pădure era casa viețuitoarelor mici. Păsările și veverițele locuiau împreună în copaci. Iepurii și aricii împărțeau umbra arborilor, iar peștii și broaștele, apele liniștite ale lacului.

Cu toții erau mulțumiți și liniștiți, până când, într-o zi, au apărut niște făpturi amenințătoare. Iepurele Mic le zărise umbra înainte de apariția lor. Se opriseră la marginea lumișului.

– Am venit să luăm toate viețuitoarele cu pene! au strigat făpturile.

– Noi n-avem pene! au spus broaștele.

– Nici noi! au spus veverițele, aricii și iepurii.

Peștișorii ieșiră afară din apă, arătându-și solzii strălucitori. Păsările ciripeau agitate în vârful copacilor. Se înălțară în aer, cu un țipăt, încercând în zadar să scape.

Iepurele Mic a întrebat animalele rămase, de ce făpturile au luat păsările.

– Au ele un motiv! a răspuns posomorât iepurele Mare.

– Ei, oricum eram prea mulți! Acum e mai mult loc în poiană! a spus ariciul.

A doua zi, făpturile au venit iar, ca să ia animalele din ape: peștii și broșcuțele.

– Ei, oricum broaștele sunt lipicioase, iar peștele e mut, nu zice nimic! a spus ariciul.

Rând pe rând, făpturile au luat toate vietățile din poiană. Iepurii au fost luați ultimii.

Doar iepurele Mic a scăpat fiind ascuns la marginea poienii. Rămas singur, a alergat să spună pățania în alte poieni. Un gând nu-i dădea pace: *Făpturile amenințătoare n-ar fi reușit dacă...*

(fragment din *Lucruri dificile*, după Eve Bunting)

1 Scrie **A** în dreptul enunțurilor adevărate și **F**, în dreptul enunțurilor false.

- ♦ a) În prima zi, făpturile amenințătoare au luat viețuitoarele cu pene. ___
- ♦ b) Ariciul zărise umbra făpturilor amenințătoare înainte de apariția lor. ___
- ♦ c) A doua zi, făpturile au venit iar, ca să ia peștii și broșcuțele. ___
- ♦ d) Iepurele cel mic nu a fost luat, deoarece era în alte poieni. ___

2 Completează enunțurile.

- ♦ a) Dacă aș fi una dintre păsări, m-aș simți ..., deoarece
- ♦ b) Dacă aș fi iepurele Mic, m-aș simți ..., deoarece
- ♦ c) Apreciez ..., deoarece ..., dar nu apreciez ..., deoarece

3 Scrie trei posibile continuări ale gândului iepurelui Mic.

Făpturile amenințătoare n-ar fi reușit dacă

4 Transcrie un fragment din text care te-a impresionat. Scrie trei motive pentru alegerea făcută.

5 Scrie toate posibilitățile pentru despărțirea în silabe, la capăt de rând, a cuvintelor: *pățania, veverițele, viețuitoarele, amenințătoare.*

Cum te poți aprecia	1	2	3	4	5
Foarte bine	♦♦♦♦	♦♦♦	trei continuări	trei motive	patru cuvinte
Bine	♦♦♦	♦♦	două continuări	două motive	trei cuvinte
Suficient	♦♦	♦	o continuare	un motiv	două cuvinte

✓ Pentru a merge mai departe, deschide manualul digital. Verifică și corectează, dacă este cazul!

